

קצרצר. העמדתי את הסיוע הארטילרי לרשות ניצני והוא הפעילו בירי על האויב ב"מצת" ועל הרמפות מעברה המערבי של התעלה. ניצני דיווח (20:00) על פיצוצים באזור מעוז "חזיון" ועל כך שבאזור הלחימה שורר ערפל רציני, וביקש מטוסים ותאורה ארטילרית על "מצת".

עד שעה זו לא זכינו לקבל כל סיוע אווירי. בשנים שלפני המלחמה דובר רבות על "הארטילריה המעופפת". כשבדיונים הועלה נושא יחסי הכוחות הנחותים שלנו, כולל מיעוט היחידות הארטילריות, "תשובת הקסם" היתה – חיל האוויר! כפי שצינתי בפרק ב', אחד הנדבכים העיקריים בתפיסת הגנת סיני היה חיל האוויר. למגינת לבנו, כפי שפירטתי בפרק ב', צמרת צה"ל לא הפנימה את השינוי במערך טילי הקרקע-אוויר המצרי ואת משמעותיו. בספרו "ביטחון לאומי" מדיש האלוף ישראל טל כי: "צה"ל השלה את עצמו ואת הדרג המדיני... לא עוד 'סיוע ושיתוף פעולה' אוויר-קרקע, אלא 'השתתפות' בקרב היבשה: חיל האוויר טען... ייעודו של הכוח האווירי הוא לפעול גם בזירה היבשתית ולפלס דרך לשריון".⁷² הפנינו, פעם נוספת, בקשה לסיוע אווירי ולהפתעתנו זכינו לקבל סיוע (20:13) ומטוסינו תקפו מטרות מול "מצת" במערב התעלה והשלימו את משימתם ללא אבדות.

גדוד 79 (למעשה, פלוגה ח') החל בתנועה מאובטחת לעבר "מצת". פלוגה ו'/גדוד 184 – פלוגתו של בר – היתה בעמדות אחוריות ממזרח לציר "לכסיקון", ב"סגול" 209. הגיע דיווח נוסף ממעוז "פורקן" שאצלו שקט. ניצני הורה (21:12) למ"פ ח' וינטרוב להתקדם מערבה ל"סגול" 260, תוך השארת מחלקת טנקים בחיפוי מאחור. קיבלנו דיווח נוסף על תקיפת מטוסים על "מצת". בשלב מסוים דיווח מג"ד 79 על אש חזקה הנורית בין "פורקן" ובין "חזיון" – לא היה ברור מה טיבה. לא היו לנו כוחות באזור זה. כנראה ירי מצרי, אך על מה הם ירו? בהמשך דיווח ניצני על תאורה ארטילרית שנורתה מעל אזור הלחימה. היתה זו תאורה שהופעלה על ידי המצרים, כיוון שאנו לא הפעלנו תאורה באותו שלב. חוסר בהירות אופייני שאפף את שדה הקרב. ניצני החליט לקדם את פלוגה ו'/גדוד 184, שהיתה ממוקמת ב"סגול" 209, והורה לבר (21:14) לתפוס עמדות ב"סגולים" 236 ו-238, באזור ציר "מירה". הוריתי למג"ד 79 להתקדם לעבר "מצת" ולתפוס עמדות ממערב לציר "לכסיקון". ניצני ביקש להישאר במקומו מאחר שמאזור הרכסים שעליהם הוא ממוקם הוא שלט על הכניסה ל"מצת". אישרתי לו את בקשתו וסוכם שיתפוס את הרכס השולט ב"סגול" 210 וימתין למטוסים האמורים לתקוף את אזור "מצת". בעקבות הסיוע האווירי שנחת על האויב ב"מצת", העמדתי את גדוד הארטילריה לטובת גדוד 79. בחסות האש הארטילרית שירדה על "מצת" ועל הרמפות שמעבר לתעלה, התקדם גדוד 79 מערבה, תוך ייצור אש מרכי. ביקשנו וקיבלנו סיוע אווירי, ומטוסים תקפו (21:45) את האזור שבין "מצת" ו"פורקן", אך היתה זו "טיפה בים" וללא כל השפעה מעשית.

צוותי הטנקים לא הבחינו במטרות מוגדרות. הם הפעילו את זרקאורי הקסנון, אך לא הצליחו לראות דבר עקב האבק שעלה בעקבות ההפגזה הארטילרית, והמשיכו בירי לעבר היעד עד שהגיעו אל דרך הכניסה ל"מצת" על "כביש התעלה"-ציר "לכסיקון". פלוגה ח' נתקלה (22:00) בכוח חי"ר גדול של האויב באזור "מצת". הטנקים עלו על מערך חי"ר. התפתח קרב קשה. האויב ירה בנשק קל וברקטות RPG-7. טנקים ואנשי צוות שלנו החלו להיפגע. כעבור עשר דקות דיווח לי ניצני כי יש לו כמה טנקים פגועים ונפגעים וביקש אש ארטילרית על "מצת", כדי לסייע בחילוץ הפלוגה ואישור לסגת ל"נוזל". אישרתי לו את הנסיגה והפעלנו את כל האש הארטילרית שעמדה לרשותנו. בשלב די מוקדם של הלחימה נפגע מ"פ ח' וינטרוב. הפלוגה היתה זמן-מה ללא שליטה. ניצני עבר לרשת הקשר הפלוגתית, ורק מ"מ 1 סג"ם אשר סידרר ענה לו. ניצני הודיע לסידרר שווינטרוב, כפי הנראה, נפגע והוא יחליפו. סידרר דיווח לניצני כי הוא שמע שמ"מ 2 סג"ם משה צאיג נפגע והוא ניגש לחלצו. ניצני מצדו חשש מכניסת טנק אחד לחילוץ ואסר על סידרר להיכנס לחילוץ, אך סידרר לא נשמע לו ונכנס, חרף הוראתו של ניצני, עם כל מחלקתו. סידרר התקדם כ-200 מטר תוך כדי ירי בתותחים ובמקלעים לעבר מקורות ירי האויב, וכתוצאה מאש האויב המאסיבית נאלץ לחזור לאחור. סידרר נפצע בראשו והמשיך לתפקד. 2 הטנקים האחרים במחלקתו נפגעו, אנשי הצוות נפצעו ונחלצו רגלית לאחור, בעוד הטנקים נשארו בוערים בשטח. בדיעבד התברר כי וינטרוב והטען קשר יוסף אנגלשטיין נחלצו לטנק של צאיג, וכשהטנק של צאיג נפגע באזור "סגול" 262 (נ.צ. 43683865),⁷³ כל אנשי צוותו, וינטרוב ואנגלשטיין נהרגו. כאמור, בחסות הסיוע הארטילרי נחלצו הטנקים הכשירים אחורה. בסביבות 22:30 דיווח לי ניצני כי נפגעו לו 4 טנקים, יש נפגעים, הוא נחלץ אחורה ומבקש תגבורת. הדיווחים מניצני זרמו ללא הרף. בסביבות השעה 23:00 דיווח לי ניצני, בסדרת דיווחים, כי אזור "מצת" מלא חי"ר מצרי, פלוגה ח' "חוטפת" אש ארטילרית כבדה, מ"פ ח' וינטרוב נפצע קשה (בפועל – נהרג) והוא נחלץ עם הטנקים לאזור "צידני", פרט ל-4 טנקים שנפגעו ונשארו בשטח. כן דיווח שפלוגה ו'/גדוד 184 נמצאת בצומת "דיזי" עם 5 טנקים. הוריתי לניצני לצרף את פלוגתו של בר אליו ולרכז את כל הטנקים יחד, לפנות את הפצועים ולהמשיך להחזיק באזור.

בסביבות חצות דיווח לי ניצני שהוא נמצא עם 7 טנקים כשירים ומאוישים, כולל טנק מג"ד, על רכס 1,500 מטרים ממזרח ל"מצת", וכי כמה אנשי צוות נחלצו לעברו רגלית, חלקם פצועים, ופלוגה ו'/גדוד 184 נמצאת מדרום ל"טליסמן" 20 עם 5 טנקים. במשך השעה שלאחר מכן פונו כל הפצועים של הגדוד לעבר טסה.

החל מחצות דיווח ניצני מספר פעמים ששמע רעש מנועי טנקים מאזור "מצת". הוריתי לו לתפוס עמדות מול "מצת" בשטחים שולטים ולהשמיד כל אויב מתקרב.

בסביבות השעה 03:00 נעה פלוגה ו'/גדוד 184 לעבר "נוזל"-סגול" 210 ונערכה במקום בסביבות שעה 04:30. עם שחר זיהו טנקי פלוגה ו'/גדוד 184 כ-15 טנקים מצריים ש"עמדו בשורה" ובראשם ג'יפים, כ-2 קילומטרים מצפון ל"סגול" 213, בטווח של 3,600 מטרים. הכוח פתח עליהם באש ו-6 טנקים מצריים נפגעו באש זו, מבלי שאף טנק בפלוגה נפגע.